

Retouradres: Postbus 50040, 9400 LA Assen

mevrouw en meneer [redacted] J

Westerbrink 1
Postbus 50040
9400 LA Assen
www.prolander.nl
Bank : NL94 ABNA 0449 5065 68
BTW : NL 8556.76.590 B01
KVK : 64463052

Contactpersoon:

[redacted] J

Functie:

Projectleider Uitvoeringsprojecten
Drentsche Aa

Telefoon:

06-[redacted] J

E-mailadres:

[redacted] J@prolander.nl

Uw kenmerk:

...

Ons kenmerk:

PL202300524

Datum: 12 september 2023

Betreft: Antwoord op ingebrachte vragen en opmerkingen Inrichtingsplan
Roodzanden.

Geachte mevrouw [redacted] J

Inleiding

In deze brief treffen jullie onze reactie aan op de vragen en opmerkingen die jullie afgelopen voorjaar hebben gesteld en opgestuurd, naar aanleiding van het verschijnen van het ontwerp-inrichtingsplan Roodzanden (onder meer jullie brieven van 25 april en 16 juli 2023).

Tijdens het bezoek aan jullie recreatiewoning op 17 april jl. hebben [redacted] J en [redacted] J al vragen beantwoord en toegelicht. Toen is ook afgesproken dat we alle antwoorden en toelichtingen op schrift zouden stellen. Deze brief is daar de eerste in.

De belangrijkste onderwerpen die jullie hebben ingebracht:

- De verwachte vernatting van jullie perceel met recreatiewoning en de daaraan gekoppelde aansprakelijkheid voor mogelijke schade in de toekomst (schadeprotocol), mede in verband met het afgraven van de zogeheten bouwvoor (toplaag) in het aangrenzende perceel ten noorden van jullie eigendom.
- Toekomstig eigenaarschap aangrenzend perceel inclusief onderhoudsverplichting aangrenzende sloot.
- Kans op de gewenste heidegroei in het projectgebied.
- Effecten van de benodigde transportbewegingen op het gebied en qua productie stikstof.
- Realisatie bosdoorsteek inclusief zicht op oorspronkelijke locatie Tjaskermolen en effect bomenkap.
- De (continue) bereikbaarheid van jullie perceel het jaar door voor met name hulpdiensten.

Afstemming met Waterschap Hunze en Aa's

De inhoud van deze brief hebben we afgestemd met de heer [REDACTED] van het waterschap, omdat jullie ook met hem contact hebben en ons naar hem hebben verwezen. Hij heeft er ook een afschrift van ontvangen.

Daarnaast: in jullie brief van 16 juli staan enkele conclusies gebaseerd op onjuiste aannames. We hopen die met deze brief weg te kunnen nemen.

Correspondentie

Voor alle duidelijkheid: deze brief is de eerste in een serie de komende jaren. Deze correspondentie is nodig om alles goed vast te leggen wat we bespreken en afspreken gedurende de voorbereiding op de uitvoering en de daadwerkelijke uitvoering zelf. Deze kan op z'n vroegst najaar '24 starten.

Onderdeel van die correspondentie zijn bijvoorbeeld de overeenkomsten die we met jullie willen sluiten over de te verrichten werkzaamheden (zie hieronder) op en langs jullie eigendom. Daarop volgt te zijner tijd de overeenkomst met de aannemer die de werkzaamheden daadwerkelijk gaat uitvoeren. Tot slot de overeenkomst over het toekomstig onderhoud en beheer van de grenssloot en duiker. Daarover verderop in deze brief meer.

Maatregelen op jullie perceel

Hieronder het overzicht van de werkzaamheden die Prolander op en langs jullie perceel wil laten uitvoeren, gericht op het minimaliseren van de mogelijke wateroverlast als gevolg van de maatregelen project Roodzanden (zie ook de bijlagen bij deze brief voor een nadere toelichting):

- Het opschonen en waar nodig uitdiepen van de sloot aan de noord- en westzijde van jullie perceel.
- Het vervangen van de duiker onder de zandweg in de hoek nabij het fietspad, waardoor deze beter gaat afwateren op het Schipborger Diep.
- Het (na inmeting) aanleggen van een ringdrainage rondom jullie woning.

Verderop in deze brief staan deze maatregelen nader uitgewerkt. Zoals hierboven vermeld willen we deze werkzaamheden - die Prolander financiert - in overeenkomsten met jullie vastleggen. Graag maken we komend najaar een afspraak met jullie om in elk geval dit te bespreken.

Op grond van onze expertise alsook die van het waterschap, zijn jullie met de uitvoering van deze maatregelen en het juiste vervolgbeheer beter af dan in de huidige situatie.

De actuele situatie

Jullie woning

Jullie woning ligt op eigen terrein op de beekdalrand van het Schipborgerdiep, op een plek grenzend aan een perceel dat in het kader van het inrichtingsplan Roodzanden wordt ingericht. Van begin af aan was daarbij van belang en daarmee randvoorwaarde, dat jullie woning geen nadelige gevolgen (wateroverlast) mag ondervinden van die inrichting. Dat is onderdeel van de opdracht die Prolander heeft m.b.t. de inrichting van Roodzanden. Het

gaat hierbij om (mogelijk) nadelige gevolgen - aantoonbare wateroverlast - in een periode van minstens vijf jaar die start ná afronding van de uitvoeringswerkzaamheden (naar verwachting medio 2025). Na die vijf jaar volgt in elk geval een evaluatie van die periode, inclusief doorkijk naar de jaren erna.

Als hulpmiddel om die (mogelijke) wateroverlast te bepalen, is begin 2023 een peilbuis op jullie perceel geplaatst. De meetgegevens komen met enige regelmaat beschikbaar en zijn ook voor jullie via internet te raadplegen. De informatie en instructie hierover hebben jullie reeds ontvangen (zie ook bijlage 1).

Grondwaterstand

Centraal thema in onze gevoerde gesprekken afgelopen twee jaar en jullie brieven, is de hoogte van de grondwaterstand. Met name in de perioden dat deze als gevolg van (intensieve) regenval in het stroomgebied van de Drentsche Aa (tijdelijk) een hoge stand heeft. De kwel die hier in het beekdal van het Schipborgerdiep van nature optreedt, heeft ook invloed op de grondwaterstand. Deze grondwaterstand kan dan gedurende een wat langere periode van enkele dagen of zelfs weken, dermate hoog staan dat de gevolgen op jullie perceel merkbaar zijn (drassige bodem). Een situatie die zoals jullie ons vertelden, de afgelopen jaren – laatstelijk nog afgelopen winterseizoen – vaker is opgetreden. En een situatie die naar verwachting van experts blijvend is, door alle uitgevoerde en nog uit te voeren plannen in het gehele stroomgebied Drentsche Aa én als het verwachte gevolg van de klimaatverandering (autonome ontwikkeling). Juist hierover maakte [redacted] J in ons gesprek met jullie in april jl. de opmerking, dat “het er hier voor jullie niet beter gaat worden”. Hij doelde daarbij niet op alleen het effect van de uitgevoerde maatregelen Roodzanden, maar op het effect van alle ontwikkelingen. Dus alle werkzaamheden Drentsche Aa (reeds uitgevoerd en nog uit te voeren) plus de gevolgen van de klimaatverandering. De gevolgen van klimaatverandering openbaren zich (geleidelijk) in de loop van een lange periode. De eventuele effecten van alleen de herinrichting zullen direct na de uitvoering van de werken optreden en naar verwachting jaarlijks minder worden.

De maatregelen van het project die invloed hebben op de grondwaterstand betreffen met name het dichteren van greppels en sloten in het aangrenzende, noordelijk gelegen perceel, alsook het dichteren van de daar aanwezige drainage. Deze maatregelen zijn nodig vanwege de gewenste vertraging van de waterafvoer naar de beek - het zogeheten systeemherstel - en dit kan zo'n periode van overlast mogelijk verlengen. Dit systeemherstel staat aan de basis van alle projecten in de Drentsche Aa. Het noodzakelijke verschromen van de bodem door het deels afplaggen van ditzelfde perceel waardoor het maaiveld wordt verlaagd en een natuurlijke laagte wordt hersteld, heeft niet/nauwelijks invloed op de grondwaterstand. En, zoals de heer [redacted] J jullie heeft verteld, dit afplaggen kan mogelijk een positief effect hebben, omdat jullie perceel relatief gezien hoger komt te liggen ten opzichte van de omgeving.

Vanwege het genoemde dichteren van sloten en greppels hebben we in het inrichtingsplan een set mitigerende maatregelen voor jullie perceel opgenomen, die zodanig effect op de grondwaterstand hebben dat er op jullie perceel geen overlast zal optreden. Eerder verwachten we dat deze mitigerende maatregelen juist nabij de woning leiden tot een lagere grondwaterstand en dus een verbetering betekenen ten opzichte van de huidige

situatie. Elders op het perceel op enige afstand van de woning waar het maaiveld al wat lager is en dat nu ook al nat is, zal incidenteel de kortdurende hogere grondwaterstand blijven voorkomen.

Met dit pakket aan maatregelen houden we o.i. wel degelijk goed rekening met de mogelijke effecten van het inrichtingsplan op jullie perceel.

Maatregelen inrichtingsplan

Het gaat om de volgende mitigerende maatregelen (zie ook figuur 1 in bijlage 1):

- Het handhaven van de huidige sloten langs de noordgrens en westgrens van jullie perceel. Bij de sloot langs de noordgrens is nu sprake van achterstallig onderhoud. Deze sloot wordt geschoond en zo nodig uitgediept tot een bodemhoogte, waardoor er het hele jaar sprake is van natuurlijke afstroming richting de westelijke sloot (natuurlijk verhang).
De westelijke sloot wordt eveneens geschoond. Deze sloot is reeds voldoende gedimensioneerd (door het dichten van greppels op het landbouwperceel zal deze sloot in de toekomst ook minder water te verwerken krijgen).
- Het vervangen van de duiker onder het toegangspad nabij het fietspad. Op dit moment stagneert daar de afvoer. De nieuwe duiker gaat voor continuïteit zorgen in de afvoer van de sloot, die langs de westgrens van jullie perceel loopt richting Schipborgerdiep. De nieuwe duiker wordt op de juiste hoogte geplaatst. Aandachtspunt hierbij is de ligging van de (kruisende) wateraanvoerleiding richting jullie woning. Tevens wordt de verdere doorstroming richting het Schipborgerdiep nagelopen (met name de twee dammen met duikers) en waar nodig aangepast.
- Het bij voorkeur onder vrij verval aanleggen van een drain rondom jullie woning. Inmeting van jullie perceel en de aangrenzende sloten moet uitwijzen, of afwatering onder vrij verval mogelijk is. Met deze voorziening kan in perioden van wateroverlast zoals hierboven beschreven, wateroverlast ter plaatse van de woning verder worden tegengegaan.
Als het niet (altijd) mogelijk blijkt het water onder vrij verval af te voeren, dan zal dit via een pomp moeten worden afgevoerd. De noodzakelijke stroomvoorziening per accu gaat Prolander uitzoeken.

Bepanting:

Zoals we bespraken is het daarnaast verstandig om de beplanting op jullie perceel in stand te houden, omdat deze ook vocht uit de bodem opneemt. Maar dat waren jullie al van plan. Als jullie extra aanplant van bomen op jullie perceel wensen en dit mogelijk is, dan maken we hiervoor komend najaar ook een nadere afspraak.

Vastleggen in overeenkomsten

Voor nu volstaat de opsomming hierboven. Komende maanden gaan we het uitvoeringsbestek voor Roodzanden opstellen. Hierbij hoort ook het in overeenkomsten gedetailleerd vastleggen van alle afspraken die nodig zijn, om bovenstaande mitigerende

maatregelen goed te kunnen uitvoeren. Afspraken met Prolander met betrekking tot bovengenoemde maatregelen, maar bijvoorbeeld ook een overeenkomst met de aannemer die de werkzaamheden gaat uitvoeren. Die aannemer zal overigens niet eerder dan zomer 2024 bekend zijn. En deze aannemer kan natuurlijk pas starten met die werkzaamheden voor de maatregelen, als de overeenkomst met jullie is gesloten.

Met die overeenkomsten wordt het niet alleen duidelijk wat die werkzaamheden inhouden, maar ook welke verplichtingen daarbij horen. Denk daarbij aan het oplossen/vergoeden van eventuele restschade als gevolg van de uitvoeringswerkzaamheden, en/of wat de vastgelegde onderhouds- en beheerafspraken zijn. Op dit moment is nog niet bekend wie de toekomstig eigenaar wordt van het huidige landbouwperceel. Naar verwachting wordt dat uiterlijk medio 2024 bekend. Tot dat tijdstip is de huidige eigenaar verantwoordelijk en aanspreekbaar (de provincie i.c. Prolander).

In onze gesprekken gaven jullie aan waarde te hechten aan helderheid tot in de (verre) toekomst, zodat ook op een later moment – als Prolander als partij niet meer in Roodzanden actief is – duidelijk is wie qua beheer waarvoor verantwoordelijk is en aanspreekbaar. Hieraan gaan we invulling geven met behulp van een protocol. Elders in het Drentsche Aa gebied hebben we een dergelijk protocol voor een vergelijkbare situatie al toegepast. Dat kan als voorbeeld gaan dienen.

Concepten van hiervoor genoemde overeenkomsten en het protocol stuurt Prolander jullie dit najaar toe, zodat er voldoende tijd is om ze te bespreken en desgewenst aan te passen.

Overige opmerkingen

Kans op gewenste heidegroei

In het inrichtingsplan is toegelicht waarom heidegroei gewenst is en met welke maatregelen we dit in de toekomst mogelijk willen maken (o.m. verschrallen door plaggen, doorgaande verbinding maken, verwijderen huidige strooisellaag, heidemaaisel uit nabijgelegen heideterreinen aanbrengen). Het proces van goed ontwikkelde heide heeft een lange ontwikkelingsduur (meer dan 10 jaar), echter door de gekozen aanpak kunnen al binnen enkele jaren de eerste heideplanten ontstaan en dit kan zich verder ontwikkelen naar een goede kwaliteit. We gaan via het overgangsbeheer dat start na afronding van de uitvoeringswerkzaamheden, ervoor zorgen dat de kans op heidegroei zo groot mogelijk wordt en blijft.

Als voorbeeld: tijdens de excursie op 3 augustus jl. was aan de rand van het Balloërveld een veld te zien waar heidegroei was ontstaan op een plek, waar enkele jaren geleden nog bos stond.

Effect transportbewegingen, uitstoot stikstof

Voor een groot deel van de uitvoeringswerkzaamheden is inzet van zwaar materieel nodig. Dat is onvermijdelijk, maar tijdelijk. Of er mogelijkheden zijn om elektrisch aangedreven materieel te gebruiken, hangt te zijner tijd mede af van de beschikbare aannemers en hun aanbod. Als Prolander gaan we dat zeker stimuleren en mogelijk voorschrijven.

Vrijwel overal waar natuurmaatregelen worden uitgevoerd, is sprake van tijdelijke uitstoot van stikstof door machines. Ook voor dit project zijn in het kader van de noodzakelijke bestemmingsplanwijziging stikstofberekeningen nodig. Het (tijdelijk) milieunadeel van uitvoeringswerkzaamheden weegt niet op tegen het structurele natuurvoordeel dat met de werkzaamheden wordt bereikt.

Daarnaast: met de natuurmaatregelen worden ook grote hoeveelheden stikstof verwijderd uit het gebied. Dit bleek ook al bij andere uitvoeringsprojecten.

Bosdoorsteek door bomenkap

Ook wordt in het inrichtingsplan het belang van de bosdoorsteek toegelicht. Het creëren van een doorgaande verbinding is om ecologische redenen in meerdere opzichten gewenst. Daarnaast staan in dat deel van het bos diverse, niet-inheemse bomen (exoten zoals de Amerikaanse Eik). In alle Nederlandse natuurgebieden en dus ook in Drenthe trachten beheerders dergelijke exoten tegen te gaan. Dat deze ter plaatse van die doorsteek verdwijnen is gunstig voor de biodiversiteit.

Dat we met deze doorsteek tegelijkertijd de oude locatie van het Tjaskermolentje weer zichtbaar maken, past goed bij doelstelling van het Nationaal Park om tijdslagen weer in het landschap zichtbaar te maken. Of er ooit ook een replica van zo'n molen wordt geplaatst, laten we aan lokaal initiatief over. Dat dit in jullie ogen daarmee een 'toeristische attractie' gaat worden, lijkt ons overdreven. Hoogstens een interessante plek om in het voorbijgaan als wandelaar of fietser even bij stil te staan.

Continuïteit in bereikbaarheid van jullie perceel

Dit is inderdaad een belangrijk punt waar we nog niet eerder bij stil stonden. Zoals gesteld zal door alle ontwikkelingen in de Drentsche Aa het vaker kunnen voorkomen, dat een deel van jullie huidige aanrijroute via de Kooiweg slecht of zelfs niet begaanbaar is. Dat zal dus zeker niet alleen door de uitvoering van het Roodzanden project worden veroorzaakt. Desalniettemin heeft het onze attentie en gaan we dit komend najaar betrekken bij het maken van een voorstel voor de transportroutes. Zoals we bij de bijeenkomst in juni jl. vertelden, speelt daarbij ook het belang van (continue) bereikbaarheid van het gebied door de brandweer een rol.

Tot zover onze reactie. Komend najaar volgt van onze kant een voorstel voor overleg. De onderwerpen staan in deze brief benoemd.

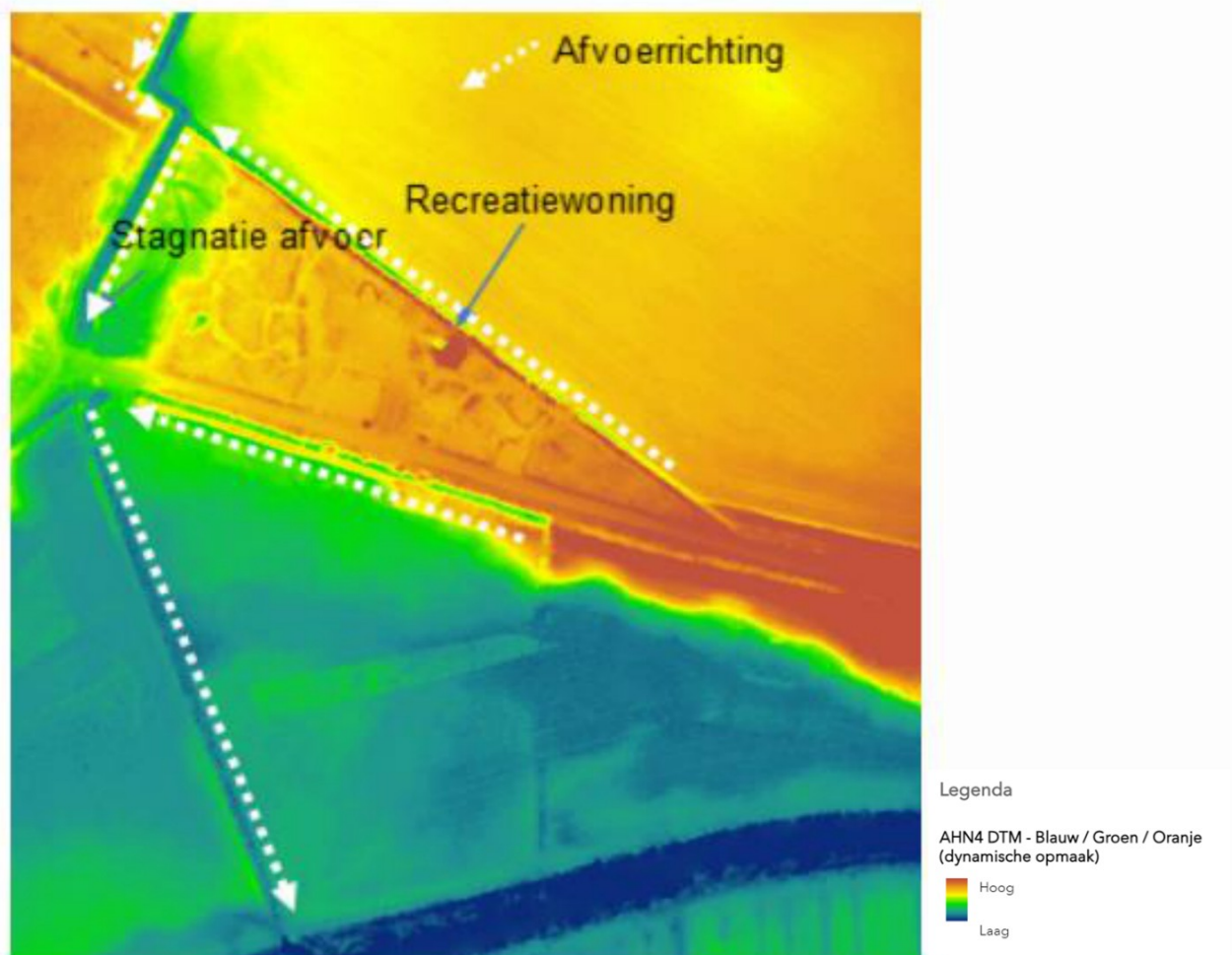
drs. ,
senior projectleider

BIJLAGE 1

Toelichting huidige situatie waterhuishouding

Huidige situatie

Het perceel waarop de recreatiewoning is gelegen ligt enkele decimeters hoger dan de omgeving en meer dan 1 meter hoger dan het dal van het Schipborger Diep (zie figuur 1). De westelijke zijde ligt duidelijk lager dan de rest van het perceel. Bij hoge afvoeren van de aangrenzende watergang treden regelmatig inundaties op. Dit is een gevolg van gestagneerde afvoer richting het Schipborger Diep. Deze stagnatie is voorjaar '23 bij een inspectie waargenomen.

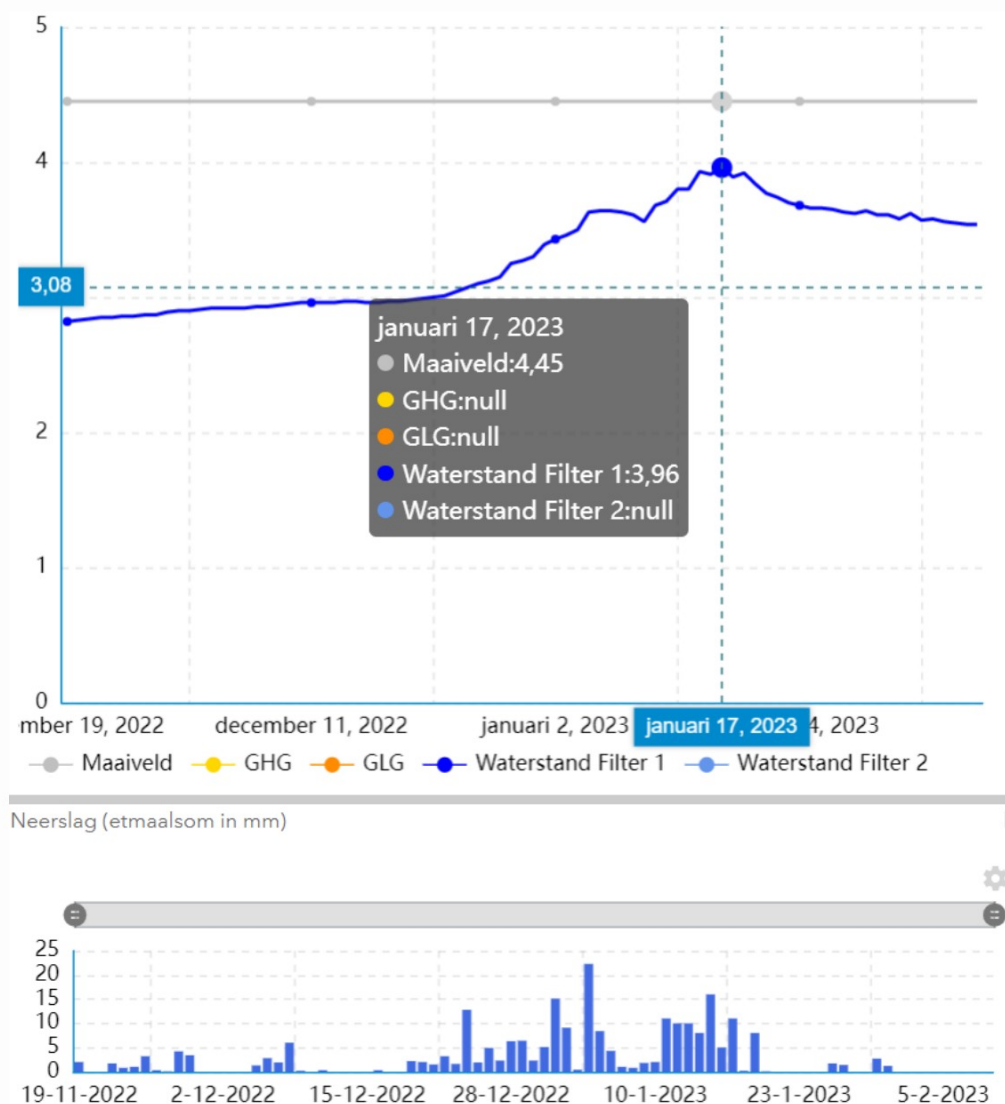
Figuur 1: Hoogteligging maaiveld (AHN4; Algemene Hoogtekaart Nederland)

Sinds 19 november 2022 wordt de grondwaterstand op het perceel gemeten. In figuur 2 zijn de eerste metingen weergegeven.

Hieruit blijkt dat grondwaterstand onder invloed van neerslag en hogere standen in het Schipborgerdiep is gestegen van NAP 2,82 m op 19-11-'22 naar NAP 3,96 m op 17-01-'23.

De grondwaterstand staat op 17-01-'23, 0,49 m onder maaiveld. Na de piek op 17-01-'23 is de grondwaterstand binnen een week weer 0,3 m gedaald. Het is de verwachting dat de grondwaterstand in de loop van het voorjaar '24 weer zal stijgen.

Geconcludeerd kan worden dat in de huidige situatie alleen tijdens natte perioden relatief hoge grondwaterstanden voorkomen op het perceel. In droge periode ligt de grondwaterstand ruim 1,50 m onder maaiveld.

Figuur 2: Grondwaterstand op perceel recreatiewoning en neerslag

Toelichting:

- *GHG = gemiddelde hoogste grondwaterstand*
- *GLG = gemiddelde laagste grondwaterstand*
- *Verticale as: hoogte t.o.v. het NAP*
- *Onderste tabel: gemeten neerslag in centimeters bij het meest nabijgelegen meetstation KNMI*

Maatregelen voorkomen wateroverlast

De verwachting is dat zonder aanvullende maatregelen de grondwaterstand op het perceel enigszins zal stijgen (zie uitleg in brief). Gedurende een groot deel van het jaar is dat geen probleem omdat de grondwaterstand dan laag genoeg is. In natte periodes kunnen echter (kortdurend) extra hoge grondwaterstanden optreden, hetgeen met name nabij de woning voor overlast kan zorgen.

Om wateroverlast op het perceel en met name nabij de woning te voorkomen worden de volgende mitigerende maatregelen getroffen:

- Aanpassen van afwateringsloten;
- Opheffen van gestagneerde afvoer richting het Schipborger Diep;
- Aanleg drainage rond de woning.

BIJLAGE 2

Toelichting mitigerende maatregelen perceel recreatiewoning

Afwateringsloten

De afwateringsloten langs de lange zijde van het perceel zijn relatief ondiep en zijn matig onderhouden, wat bleek tijdens het terreinbezoek voorjaar '23. Op de sloot aan de noordzijde watert de IBA af.

De sloot aan de noordzijde is het belangrijkste in het voorkomen van wateroverlast, omdat ten noorden van deze sloot de vernattingsmaatregelen plaatsvinden en de sloot dicht bij de recreatiewoning ligt. De noordelijke sloot zal worden uitgediept en verruimd. De mate waarin zal blijken uit de nog uit te voeren hoogtemeting van de watergang en van het maaiveld rondom de recreatiewoning.

De afwatering van de watergang aan de zuidzijde is momenteel deels geblokkeerd, zo bleek bij het terreinbezoek. De watergang wordt opgeschoond en de obstakels worden verwijderd.

Afvoer richting Schipborger Diep

De afvoerrichting het Schipborger Diep is momenteel regelmatig gestagneerd. Dit is waarschijnlijk een gevolg slechte waterdoorvoer van de duikers richting het Schipborger Diep. De duiker onder de zandweg ligt relatief diep. Hierdoor zit er geen 'lucht' in waardoor de duiker relatief snel verstopt raakt door drijvend materiaal.

Door de maatregelen op het noordelijk gelegen landbouwperceel zal de afvoer op de watergang aan de westzijde van het perceel significant lager worden (zie figuur 1 voor de locatie). De diameter van de duikers zal daardoor waarschijnlijk niet het probleem zijn, maar wel de hoogteligging en het onderhoud. De huidige situatie moet komend najaar worden ingemeten.

Een afdoende oplossing kan één lange duiker vanaf de westelijk watergang naar het Schipborgerdiep zijn. Om verstopping te voorkomen wordt een rooster vóór de duiker geplaatst (ook elders in het dal van het Schipborgerdiep zijn dergelijke duikers aanwezig).

Aanleg drain rondom woning

Aanvullend op bovenbeschreven maatregelen worden nabij de recreatiewoning drains aangelegd. Door drains langs de west- en oostgevel van de recreatiewoning aan te brengen op een diepte van ca. 0,7 à 0,8 m-mv kan de (hoge) grondwaterstand effectief worden afgetopt.

Bij voorkeur wateren de drains onder vrij verval af op de noordelijke randsloot. Op de uiteinden van de drainstrengen worden doorspuitpunten aangebracht, zodat de drains goed kunnen worden onderhouden.

Als er onvoldoende hoogte is om onder vrij verval te kunnen afwateren, moet het drainwater naar de sloot worden gepompt. De drains monden dan uit in een verzamelput met een pomp.

Onderhoud

Na uitvoering van de aanpassingen en verbeteringen aan de watergang is structureel onderhoud noodzakelijk. Hiervoor worden afspraken gemaakt en vastgelegd, die direct na afronding van de uitvoeringswerkzaamheden (naar verwachting in 2025) kunnen ingaan. Deze afspraken hebben betrekking op de uitvoering en de financiering ervan.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen